Ministerstwo
Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Dariusz Mazur

BK-VII.0520.521.2026
Warszawa, 12 listopada 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na interpelację nr **20241** Pana Posła Michała Kowalskiego *w sprawie przewlekłości postępowań cywilnych w sądach obszaru właściwości Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, kosztów ponoszonych przez Skarb Państwa oraz wykonywania krajowych i międzynarodowych orzeczeń dotyczących przewlekłości postępowań*.

Ad I, VI i VIII

1. Przekazuję dwa zestawienia statystyczne dotyczące liczby skarg w apelacji gdańskiej na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki tzw. skargach na przewlekłość.
2. Ogólna informacja o wysokości odszkodowań z tytułu przewlekłości w sprawach cywilnych na poziomie przełożonych sądów okręgowych i apelacyjnych w poszczególnych latach jest dostępna na stronie internetowej Informatora Statystycznego Wymiaru Sprawiedliwości:
https://isws.ms.gov.pl/pl/baza- statystyczna/opracowania-wieloletnie/ w opracowaniu wieloletnim „Skarga na przewlekłość postępowań sądowych (wykaz S) w sądach okręgowych i w sądach apelacyjnych w latach 2010 - 2025 ”
3. Sądy we własnym zakresie analizowały przyczyny przewlekłości. W zależności od tego czyja bezczynność (sędziego, referendarza, asesora, przewodniczącego wydziału

czy sekretariatu) wpłynęła na opóźnienie w sprawie, wydawano odpowiednie zarządzenia nadzorcze lub polecenia podjęcia właściwych czynności w sprawie.

Działania te obejmowały:

- objęcie nadzorem administracyjnym przez prezesa sądu właściwego,
- objęcie nadzorem administracyjnym przez prezesa sądu nadrzędnego,
- żądanie od referenta lub przewodniczącego wydziału cywilnego wyjaśnień w sprawie,
- zobowiązanie przewodniczących wydziałów cywilnych do stałego nadzoru,
- wydawanie zarządzeń nadzorczych oraz poleceń pilnego podjęcia kolejnych czynności w sprawie bądź ograniczenia czynności niecelowych i nieadekwatnych do stanu sprawy,
- zobowiązanie referenta do składania sprawozdań (zazwyczaj comiesięcznych) prezesowi sądu z podejmowanych czynności oraz przebiegu postępowania (i ewentualnie dodatkowo w cyklach dwumiesięcznych/kwartalnych do prezesa sądu nadrzędnego),
- weryfikację procedur i usprawnienie procesów związanych z obiegiem dokumentów w sądzie/wydziale m.in. w zakresie archiwizacji i obsługi wniosków o przyspieszenie sprawy,
- wdrażanie programów naprawczych w celu likwidacji zaległości (np. w pracy sekretariatu, sędziego),
- podejmowanie środków dyscyplinujących wobec biegłych sądowych,
- analizowanie sytuacji kadrowej i podejmowanie adekwatnych działań, w tym przydzielanie dodatkowych asystentów, występowanie do Ministra Sprawiedliwości o nowe etaty lub delegacje orzecznicze, wyznaczanie sędziów w zastępstwie osób nieobecnych, zwracanie się do dyrektora sądu o zatrudnienie dodatkowych urzędników,
- występowanie z wnioskiem o wszczęcie postępowania wyjaśniającego do Rzecznika Dyscyplinarnego.

4. Ministerstwo Sprawiedliwości nie ma możliwości powiązania krajowych postępowań skargowych ze sprawami przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka na podstawie danych ze sprawozdań statystycznych lub informacji rocznych, przekazywanych przez prezesów poszczególnych sądów.

5. Wnioski do rzecznika dyscyplinarnego (lub podjęcia innych działań wobec sędziów, referendarzy i pracowników sekretariatów pionów cywilnych):

- w 2018 r.: na wniosek Prezesa Sądu Okręgowego w Elblągu Kolegium tego sądu podjęło uchwałę o wystąpieniu do Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy SO w Elblągu z żądaniem wszczęcia postępowania wyjaśniającego wobec sędziego Sądu Rejonowego w Działdowie, pełniącego wówczas funkcję Przewodniczącego I Wydziału Cywilnego. Po przeprowadzonej kontroli doraźnej Sekretariatu I Wydziału Cywilnego Sądu Rejonowego w Działdowie (zrealizowanej przez inspektora ds. biurowości SO w Elblągu) Dyrektor Sądu Okręgowego w Elblągu zwolnił dyscyplinarnie z pracy Kierownika tego Sekretariatu.
- w pozostałych latach: nie ma informacji o wystąpieniu do Rzecznika Dyscyplinarnego z wnioskiem o wszczęcie postępowań w pionie cywilnym.

Ad II

Przedstawiam informacje dotyczące łącznej wysokości wypłaconych przez sądy z obszaru apelacji gdańskiej odszkodowań Skarbu Państwa z tytułu realizacji ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2023 r. poz. 1725):

Rok	***Łączna kwota odszkodowań z tytułu przewlekłości postępowań sądowych wypłaconych przez sądy z obszaru apelacji gdańskiej (w tys. zł)***
2010	*223*
2011	*209*
2012	*250*
2013	*218*
2014	*412*
2015	*377*
2016	*303*
2017	*287*
2018	*372*
2019	*337*

2020	*189*
2021	*256*
2022	*265*
2023	*312*
2024	*545*
2025	*674*
2026 (do 30.09.2026 r.)	*519*

Ministerstwo Sprawiedliwości nie dysponuje informacjami dotyczącymi zasądzonych odszkodowań z tytułu postępowań cywilnych w podziale - o którym mowa w treści interpelacji - na orzeczenia sądów krajowych oraz orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i w ramach swoich kompetencji nie prowadzi analiz przypadków wypłat odszkodowań przez poszczególne sądy powszechne, w tym odszkodowań zasądzonych przez ww. Trybunał.

W uzupełnieniu powyższego należy dodać, że Zintegrowany System Rachunkowości i Kadr obsługujący wszystkie jednostki sądownictwa powszechnego w zakresie prowadzenia m.in. ewidencji księgowej oraz sprawozdawczości budżetowej nie zawiera danych dotyczących wypłacanych przez sądy odszkodowań w podziale wskazanym w treści interpelacji pozwalającym na wyodrębnienie informacji o rodzajach postępowań i przyczynach będących podstawą wypłaty odszkodowania z tytułu przewlekłości postępowania sądowego.

Wysokość środków wydatkowanych przez sądy powszechne w ramach części 15 budżetu państwa *Sądy powszechne* na wypłaty odszkodowań dla uprawnionych osób wynika bezpośrednio z treści wyroków niezawisłych sądów rozstrzygających o zasadności roszczeń oraz wysokości zasądzonych odszkodowań. Przebieg realizacji planu wydatków w rozdziale 75595 *Pozostała działalność* jest niezależny od działań służb finansowych poszczególnych sądów, ponieważ wypłata środków przez oddział finansowy sądu

występuje wyłącznie w oparciu o prawomocne orzeczenie sądu o wypłacie odszkodowania uprawnionej osobie.

Ad III, VIII

Wykaz skarg (spraw) skierowanych do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) jest dostępny w sersie Trybunału, pod adresem: https://hudoc.echr.coe.int/#{%22documentcollectionid2%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22]}

Polski rząd jest reprezentowany przed Trybunałem przez Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych do spraw postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka. W serwisie Ministerstwa Sprawiedliwości zostały udostępnione m.in. informacje dotyczące wyroków ETPC w sprawach polskich oraz przegląd orzecznictwa ETPC: https://www.gov.pl/web/dyplomacja/europejski-trybunal-praw-czlowieka

Ministerstwo Sprawiedliwości nie prowadzi własnej (odrębnej) ewidencji skarg na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka (ETPC) z uwzględnieniem podziału na poszczególne sądy powszechne. Wynika to ze specyfiki orzecznictwa międzynarodowego, gdyż orzeczenia ETPC skupiają się na odpowiedzialności kontraktowej Państwa-Strony Konwencji (Rzeczypospolitej Polskiej) za naruszenie standardów terminowości procesu, a nie na odpowiedzialności konkretnego sądu krajowego. W treści wyroków i decyzji ETPC nie zawsze wskazywane są precyzyjne dane dotyczące tego, przed którym sądem toczyło się postępowanie.

Ad V

Na wstępie warto odnotować, że Minister Spraw Zagranicznych przygotował projekt ustawy o wykonywaniu orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (UD177)[1]. Nowa regulacja miała znacząco usprawnić wykonywanie wyroków Trybunału. Projekt

[1] https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12395200

został uchwalony przez Sejm RP na 64 posiedzeniu 4 września 2026 roku. Prezydent RP zgłosił veto do ustawy[2].

W zakresie szczegółowych pytań dotyczących wykonywania orzeczeń i kwot zasądzonych przez ETPC (zadośćuczynień, kosztów i wydatków) organem właściwym rzeczowo jest wspomniane Ministerstwo Spraw Zagranicznych, które reprezentuje rząd przed ETPC i koordynuje wykonywanie jego orzeczeń w aspekcie finansowym.

Ad VII

Zgodnie z informacją, którą przygotowała Prokuratura Krajowa, funkcjonalność ogólnopolskiego systemu teleinformatycznego prokuratury „PROK-SYS" nie pozwala na wygenerowanie informacji wskazanych w interpelacji. Ich pozyskanie wymagałoby kwerendy akt spraw prowadzonych w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury w prawie 16-letnim przedziale czasowym.

Z wyrazami szacunku

Dariusz Mazur/podpisano elektronicznie/

[2] https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/PrzebiegProc.xsp?nr=2271